

Neživé rozhovory

Džemal Kodrazi

Neživé rozhovory
© Džemal Kodrazi
Vydavateľstvo: PRINCIP NET s. r. o.
Rok vydania: 2024
ISBN 978-80-69116-06-1

V tejto knihe vám predkladáme výber
najlepších príbehov

Venujem túto knihu
môjmu spolupracovníkovi
Erikovi Lukáčovi

Moje poďakovanie patrí

Mojej manželke Daške,
kamarátke Katke Marcišovej
a kreatívnemu grafikovi Erikovi Lukáčovi

ÚVOD

Počas svojho života som čoraz viac vnímal, že najhlbšie pochopenie sveta prichádza prostredníctvom rozhovorov – nielen tých, ktoré vedieme s inými ľuďmi, ale aj tých tichých dialógov, ktoré sa odohrávajú v našich mysliach. V každej situácii, či už som sedel pri šálke kávy, sledoval oblohu, alebo prechádzal stránkami kníh, som vnímal, ako veci okolo nás, dokonca tie najobyčajnejšie, medzi sebou vedú svoj vlastný rozhovor. Sú to stretnutia, kde sa prelínajú myšlienky, časy a priestory.

Táto kniha vznikla z týchto rozhovorov, ktoré sa odohrávajú mimo slov, mimo reality, ktorú vnímame každodenne. Možno sa niektoré budú zdať surrealistické, iné zas ako zrkadlo skutočného sveta. No všetky majú jedno spoločné: sú symbolom toho, ako rozdielne prvky nášho života neustále interagujú, ako sa každý detail, každý okamih môže stať rozhovorom medzi protikladmi, medzi vecami, ktoré by sme bežne nespojili.

Každý rozhovor v tejto knihe je metaforou, ktorá skúma podstatu života, našich vzťahov, rozhodnutí, túžob či obáv. Verím, že v týchto dialógoch objavíte nielen kúsok seba, ale aj niečo, čo vás povzbudí hľadať vlastné rozhovory vo svete okolo vás.

Džemal Kodrazi

Džemal Kodrazi

NEŽIVÉ

ROZHOVORY

OBSAH

Rozhovor medzi Liekom a Doktorom.....	10
Rozhovor medzi Slnkom a Mesiacom	13
Rozhovor medzi Matúšom a Televízorom.....	16
Rozhovor medzi Dažďom a Snehom.....	19
Rozhovor medzi advokátom a sudcom.....	22
Rozhovor medzi Pesničkou a Klavírom	25
Rozhovor medzi Lucasom a roztrhaným kabátom.....	28
Rozhovor medzi Problémom a Návodom	32
Rozhovor medzi Psychopatom a Strachom	35
Rozhovor medzi Nedeľou a Pondelkom	38
Rozhovor medzi Máriom a Slnkom.....	41
Rozhovor medzi Katarínou a Vankúšom	44
Rozhovor medzi Poznámkami a Pamäťou	46
Rozhovor medzi Ránom a Večerom.....	49
Rozhovor medzi Lampou a Svetlom	51
Rozhovor medzi Mestom a Dedinkou.....	53
Rozhovor medzi liekmi a pacientom.....	55
Rozhovor medzi Cestou a Knihou	58
Rozhovor medzi Otázkami a Odpoveďami	61
Rozhovor medzi Cigarou a Kávou	63
Rozhovor medzi Klamárom a Falošou	66
Rozhovor medzi Jakubom a Fľašou Koňaku.....	69
Rozhovor medzi Františkom a Zradou	72

Rozhovor medzi Leom a starými hodinkami.....	76
Rozhovor medzi Imbecilom a Dementom	80
Rozhovor medzi Papierovými Peniazmi a Bankovou Kartou	82
Rozhovor medzi Včelou a Muchou	85
Rozhovor medzi Časom a Znameniami.....	88
Rozhovor medzi okuliarmi a knihou	91
Rozhovor medzi Benzínom a Naftou	94
Rozhovor medzi Filipom a Mesiacom.....	96
Rozhovor medzi Meteorológom a Počasím	98
Rozhovor medzi Autom a Motorkou	101
Rozhovor medzi Sárrou a Dekou.....	104
Rozhovor medzi Slávkom a Cigaretkou	107
Rozhovor medzi Richardom a Počítačom	110
Rozhovor medzi Julianou a zrkadlom	113
Rozhovor medzi Dominikom a Bleskom	116
Rozhovor medzi policajtom a podvodníkom	119
Rozhovor medzi Papierom a Perom	122
Rozhovor medzi Falošným a Originálom	125
Rozhovor medzi Televízorom a Počítačom	128
Rozhovor medzi doktorom a pacientom	131
Rozhovor medzi Viktorom a Ohňom	134
Rozhovor medzi Zemou a Marsom.....	137
Rozhovor medzi Dávidom a Kávou	140

Rozhovor medzi Jánom a Mobilom	143
Rozhovor medzi Zubom a Stomatológom	146
Rozhovor medzi Adamom a Elektrinou	148
Rozhovor medzi Alešom a kameňom	151
Rozhovor medzi Nádejou a Cestou.....	154
Rozhovor medzi Kabátom a Košeľou	156
Rozhovor medzi Oknom a Dverami	159
Rozhovor medzi Slávkou a prasknutým zrkadlom	162
Rozhovor medzi Vzduchom a Stromom.....	165
Rozhovor medzi Andrejom a Pohárom Vody.....	168
Rozhovor medzi Ženou a Kuchyňou	171
Rozhovor medzi Samuelom a starým stromom.....	173
Rozhovor medzi Viliamom a Peniazmi.....	176
Rozhovor medzi Benjamínom a Stenou	179
Rozhovor medzi Kvetmi a Kvetinárkou	182
Rozhovor medzi Eduardom a Liekmi	185
Rozhovor medzi Tatianou a Práčkou.....	188
Rozhovor medzi Triezvým a Opilcom.....	191
Rozhovor medzi Odsúdením a Sudcom.....	194
Rozhovor medzi chorým a zdravým.....	197
Rozhovor medzi Markom a Časom.....	201
Rozhovor medzi Bohatým a Chudobným	204
Rozhovor medzi Michalom a zastavenými hodinami	207

Rozhovor medzi Červenou a Zelenou	210
Rozhovor medzi Ivanom a Dážďom	212
Rozhovor medzi Alanom a Počasím.....	215
Rozhovor medzi cukrom a soľou	218
Rozhovor medzi Ohňom a Vodou	221
Rozhovor medzi Koňakom a Tequilou.....	224
Rozhovor medzi Mesiacom a Zemou.....	227
Rozhovor medzi Letom a Zimou	230
Rozhovor medzi Ondrejom a Hviezdami	233
Rozhovor medzi Časom a Vesmírom	236
Rozhovor medzi Borisom a chladničkou	240
Rozhovor medzi Soňou a jej šatníkom.....	243
Rozhovor medzi Tadeášom a Zdravím	246
Rozhovor medzi Vivien a farbami	249
Rozhovor medzi Rozumným a Blbým	253
Rozhovor medzi Starobou a Detstvom	256
Rozhovor medzi Prácou a Dovoľenkou	259
Rozhovor medzi Odpustením a Vinou	262
Rozhovor medzi Kompromisom a Kapituláciou.....	265
Rozhovor medzi učiteľom a žiakom.....	268

Rozhovor medzi Liekom a Doktorom

Liek sa nachádzal v ordinácii doktora, položený na stole medzi množstvom lekárskeho nástroja. Bol unavený a cítil ťažobu zodpovednosti, ktorú každý deň niesol, keď ho doktor predpisoval pacientom. Dnes, keď sa v miestnosti rozhostilo ticho, sa rozhodol prehovoriť.

„Doktor,“ začal Liek pomaly, „každý deň ma predpisuješ svojim pacientom. Ja som ten, kto im má pomôcť uzdraviť sa, ale niekedy mám pocit, akoby som nestačil. Ľudia do mňa vkladajú veľké nádeje, ale často si neuvedomujú, že nie som jediným riešením. Prečo si myslia, že vyriešim všetko?“

Doktor, práve dokončiac svoje zápisky, sa na Liek s pochopením pozrel. „Vieš, Liek, ľudia si často myslia, že akonáhle dostanú lieky, všetky ich problémy zmiznú. Ty si veľmi dôležitý, ale pravdou je, že nie si všetko. Si nástroj, ktorý používam na zmiernenie ich bolesti, na naštartovanie procesu uzdravovania, ale pravé zlepšenie musí prísť zvnútra. Musia zmeniť svoje návyky, upraviť životný štýl a starať sa o svoje telo. Ty im môžeš len ukázať cestu, ale zvyšok je na nich.“

Liek sa zamračil. „To znie, akoby som bol len malým kúskom v celej skladačke. Ľudia ma užívajú s vierou, že ich uzdravím, no často sa cítim bezmocný, keď vidím, že nezmenia svoje správanie. Ako im môžem skutočne pomôcť?“

Doktor položil pero na stôl a pozrel sa na Liek. „Máš

pravdu. Ľudia si zvykli spoliehať sa na rýchle riešenia, ale zabúdajú na to, že zdravie je niečo, na čom musia neustále pracovať. Ty im pomáhaš cítiť sa lepšie, zmierňuješ symptómy, ale skutočná zmena prichádza až vtedy, keď sa rozhodnú prevziať zodpovednosť za svoje telo a myseľ. Ty ich podporuješ, ale nevyliečiš ich celkom sám.“

Liek však mal ďalšie obavy. „A čo keď ma zneužívajú?“ spýtal sa s náznakom strachu v hlase. „Niekedy ma berú aj vtedy, keď ma naozaj nepotrebujú. Akoby som bol odpoveďou na každý problém. Bojím sa, že si na mňa zvyknú a zabudnú, že na to, aby sa naozaj uzdravili, musia zmeniť svoj životný štýl.“

Doktor sa smutne pousmial. „Áno, Liek, to je problém, ktorý sa týka nielen teba, ale aj mnohých iných. Niektorí ľudia hľadajú v tebe jednoduché riešenie podobne, ako iní hľadajú útechu v alkohole alebo cigaretách. Ale to nie je tvoja úloha. Ty si tu na to, aby si pomáhal liečiť, nie potláčať problémy. Preto musím byť ja, ako doktor, zodpovedný a vzdelávať pacientov, ako ťa správne používať.“

Liek pocítil úľavu, keď počúval doktorové múdre slová, no stále mal otázky. „Ale aj tak,... čo keď spravím viac škody než úžitku? Viem, že môžem byť veľmi silný a keď ma ľudia užívajú nesprávne, môžem im ublížiť. Niekedy cítim, že ma používajú len na potláčanie bolesti, namiesto toho, aby riešili skutočný problém.“

Doktor prikývol. „Tvoja sila je veľká, Liek, ale s veľkou silou

prichádza aj veľká zodpovednosť. A preto som tu ja, aby som zabezpečil, že budeš správne používaný. Mojou úlohou je poskytnúť pacientom jasné pokyny a viesť ich k tomu, aby pochopili, že ty si len jeden z nástrojov na ceste k ich uzdraveniu.“

Liek sa na chvíľu odmlčal, premýšľajúc nad tým, čo doktor povedal. Nakoniec sa pousmial. „Takže sme tu obaja preto, aby sme slúžili ľuďom. Ja im pomáham cítiť sa lepšie, ale ty ich vedieš k tomu, aby našli cestu k skutočnému zdraviu.“

Doktor sa usmial a prikývol. „Presne tak. Spolu pracujeme na tom, aby mali lepší život. Ty im poskytuješ úľavu, a ja im ukazujem cestu, ako sa starať o seba, aby boli zdravší a žili dlhšie. Tvoja úloha je dôležitá, ale nikdy nezabudni, že sme v tom spolu.“

Liek pocítil, že jeho obavy sa postupne vytrácajú. Vedel, že nie je sám a, že jeho práca má skutočne veľký význam, ale záleží na tom, aby spolu s doktorom pracovali na rovnakom cieli – pomôcť ľuďom uzdraviť sa.

Rozhovor medzi Slnkom a Mesiacom

V nekonečnom vesmíre, kde hviezdy žiaria, ako drobné záblesky života, sa stretli Slnko a Mesiac. Nebolo to často, čo sa títo dvaja mohli rozprávať, pretože jeden vládol dňu a druhý noci. No dnes bol výnimočný deň – deň zatmenia, kedy sa Slnko a Mesiac postavili do jednej línie, aby zakryli svetlo a vytvorili na zemi neobyčajný úkaz.

Slnko sa prvé prihovorilo; jeho hlas bol teplý a plný energie, akoby každý tón niesol so sebou život a teplo. „Mesiac, môj starý spoločník. Opäť sme sa stretli, tentokrát vo vzácnom okamihu, kedy naše cesty sa pretnú na tejto oblohe. Ako si prežíval noci, keď ja svietim na druhej strane sveta?“

Mesiac, ktorý bol zahalený jemným chladným svetlom, odpovedal hlasom, ktorý znel, ako šepot vetra, tichý, ale plný tajomstiev. „Slnko, vidím svet inak, keď ty nie si prítomné. Sledujem tiché tváre ľudí, ktorí spia pod mojou žiarou, a cítim ich sny. Je to zvláštne byť tou, ktorá osvetľuje tmu, ale bez tvojej sily som len odraz, len obraz, ktorý ľuďom pripomína tvoju prítomnosť.“

Slnko sa na chvíľu zamyslelo; jeho svetlo sa zdalo byť jemnejšie, akoby teraz len pozorovalo svojho nočného spoločníka. „Je pravda, že ty žiariš mojím svetlom, ale tvoja prítomnosť má svoj význam, Mesiac. Ľudia potrebujú tmu, aby našli pokoj, potrebujú noc, aby snívali. Ja prinášam život, ale ty prinášaš oddych. Čo by bol deň bez noci? Len

nekonečné svetlo, ktoré by nikto nevedel oceniť.“

Mesiak sa usmial; jeho tvár bola polovične ukrytá, akoby skrývala niečo, čo mohlo byť povedané až neskôr. „Možno máš pravdu, Slnko. Ja prinášam ľuďom sny, ale tvoje svetlo im dáva dôvod, prečo sa prebúdzajú. Ale niekedy, keď pozorujem ich svet zhora, premýšľam, či je moja prítomnosť dostatočná. Či by niektorí radšej nemali len tvoje jasné, hrejivé lúče.“

Slnko sa jemne zasmialo; jeho svetlo sa rozšírilo okolo Mesiaka, ako teplé objatie. „Ale Mesiak, práve tvoja jemnosť a tvoj chlad dávajú svetu rovnováhu. Kto by v teplom dni hľadal úľavu, keby nemal tvoj pokojný prísvit? Ľudia milujú tvoj mesačný svit, keď sa stretávajú v noci, keď sa rozprávajú pod hviezdami. Ty dávaš ich srdciam priestor spomaliť, oddýchnuť si od všetkého, čo im ja prinášam cez deň.“

Mesiak sa na chvíľu zamyslel; jeho svetlo sa jemne zvýšilo, akoby prijímal teplo a slová Slnka. „Je pravda, že som rád, keď môžem byť súčasťou ich pokoja, keď ich sny rastú a keď im dávam svetlo na ceste domov v noci. Ale vždy som túžil po tom, vidieť ich vo svetle dňa, keď žijú, keď sa smejú, keď tvoria. To všetko je v tvojej moci, a ja môžem len sledovať z diaľky.“

Slnko odpovedalo so súcitom a láskou vo svojom hlase. „Ale Mesiak, práve preto sme tu obaja. Ja prinášam život, ty ho strážiš. Ty pozoruješ ich srdcia v najzraniteľnejších chvíľach, keď sú bezbranní a spia. Tvoja žiara dáva láske a

romantike jej tajomný lesk; ty si tichý spoločník básnikov a snílkov. A to je moc, ktorú ja nikdy nebudem mať.“

Mesiac zmäkol; jeho svetlo sa jemne trblietalo, ako odraz v rieke. „Takže obaja máme svoju úlohu, Slnko. Každý z nás má svoje svetlo, ktoré svieti, keď príde jeho čas. Možno som len tvoj odraz, ale aj ten odraz má pre svet význam. Ľudia potrebujú oba aspekty – tvoj deň a moju noc.“

Slnko súhlasilo; jeho lúče obklopili Mesiac, ako jemné hrejivé dotyky. „Áno, Mesiac. Spolu tvoríme cyklus, v ktorom sa deň mení na noc a noc sa mení na deň. Každý má svoj čas a svoj význam. Naša spolupráca je to, čo prináša svet harmóniu.“

Keď sa zatmenie skončilo a Mesiac pomaly ustupoval, obaja vedeli, že hoci sa stretávajú len zriedka, ich spojenie je kľúčové pre rovnováhu na Zemi. Každý mal svoju jedinečnú úlohu, ktorá tvorila dokonalý cyklus. Slnko, symbol života a energie, a Mesiac, ochranca ticha a snov, spolu tancovali vo večnom tanci vesmíru, kde každý z nich mal svoje miesto, a tým dávali svet nekonečnú krásu a zmysel.

Rozhovor medzi Matúšom a Televízorom

Matúš sedel osamotený v obývačke, kde jediným zdrojom svetla bola blikajúca obrazovka televízora. Už roky trávil večery presne takto – striedal kanály, hľadal niečo, čo by upútalo jeho pozornosť a zahnilo prázdnotu, ktorá ho pohlcovala. Dnes však bolo niečo iné. Cítil sa unavený a vyčerpaný, akoby už nič z toho, čo sledoval, nedokázalo vyplniť prázdnotu v jeho vnútri.

Zrazu televízor prestal meniť kanály. Obrazovka na chvíľu zhasla a miestnosť pohltilo hlboké ticho. Matúš sa chcel postaviť a televízor opraviť, keď v tom okamihu zaznel hlas.

„Prečo stále hľadáš niečo, čo nenájdeš?“

Matúš sa strhol, srdce mu začalo rýchlejšie biť. Pozrel sa na obrazovku, ktorá teraz žiarila jemným svetlom. „Kto hovorí?“ spýtal sa prekvapene.

„To som ja, tvoj televízor,“ odpovedal hlas pokojne. „Celé tie roky som ti prinášal svet priamo do tvojej obývačky. Ale teraz... už ani sám nevieš, čo hľadáš, však?“

Matúš sa zamračil a narovnal sa na pohovke. „Televízor?“ zopakoval neveriacky. „Ako..., ako môžeš hovoriť?“

Televízor sa jemne rozsvietil, na obrazovke sa mihali rozmazané obrazy. „Ja som tu vždy bol, Matúš. Každý večer tráviš predomnou hodiny. Prečo by som s tebou nemohol hovoriť?“

Matúš si povzdychol a sklonil hlavu. „Ale prečo teraz?“

Prečo hovoríš práve teraz, keď nič nedáva zmysel?“

Na obrazovke sa objavila scéna z jeho detstva – sledoval svoj obľúbený film, vedľa neho sedela jeho mama a objímala ho. Vtedy bol šťastný. „Pamätáš si tento okamih?“ spýtal sa televízor. „Vtedy si ma sledoval s radosťou. Ale dnes ma používaš len, ako únik.“

Matúš zavrel oči, snažiac sa zadržať slzy. „Ale čo mám robiť?“ spýtal sa ticho. „Zdá sa, že všetko, čo robím, je prázdne. Nič sa nemení.“

Televízor na chvíľu stíchol, akoby premýšľal. „Nie je problém vo mne, Bohumil. Nie som zodpovedný za tvoje prázdno. Ja som len zrkadlo. Ukazujem ti to, čo hľadáš. Ale čo vlastne hľadáš, keď ma zapínaš? Odpovede? Únik?“

Matúš otvoril oči a pozrel na obrazovku. „Ja už ani neviem, čo hľadám,“ priznal ticho.

Televízor jemne zablikal. „Možno hľadáš niečo, čo ja nedokážem poskytnúť,“ prehovoril s múdrosťou, ktorú by Matúš nikdy nečakal od obyčajného spotrebiča. „Možno je čas, aby si hľadal odpovede mimo obrazovky. Vonku, medzi ľuďmi, alebo vo svojich vlastných myšlienkach.“

Matúš pocítil, ako mu po chrbte prešiel chlad. „Myslíš... myslíš, že by som mal prestať hľadať únik?“ spýtal sa neisto.

Televízor sa jemne usmial – aspoň tak si to Matúš predstavil. „Niekedy sa skrývaš, pretože sa bojíš, čo nájdeš, keď prestaneš utekať. Ale hoci ja ti môžem ponúknuť únik, nikdy ti nedám odpovede. Tie nájdeš len v sebe. Nezáleží na

tom, koľko programov prepneš, kým nezačneš hľadať na správnom mieste, nič sa nezmení.“

Matúš ticho prikývol. Možno mal televízor pravdu. Možno jeho problémy nezačínali na obrazovke, ale niekde hlbšie, v jeho vnútri.

Rozhovor medzi Dažd'om a Snehom

V oblakoch, vysoko nad zemou, sa jedného dňa stretli dve prirodzené sily – Dážď a Sneh. Zatiaľ čo svet pod nimi čakal, ktorá z týchto síl sa spustí na zem, medzi nimi sa začal rozhovor.

Dážď prvý prerušil ticho, jeho hlas bol jemný, no svižný, akoby chcel hneď začať. „Ty si taký pomalý a tichý, Sneh,“ začal s úškrnom. „Keď prichádzam ja, všetko ožije. Polia, stromy, rieky – všetko v momente zacíti moju silu. Dokážem rýchlo zaplniť každý kút zeme. A ty? Ty len tak pomaly padáš a nikam sa neponáhľaš.“

Sneh sa jemne usmial, jeho odpoveď bola tichá a pokojná, ako jeho samotná podstata. „Môj drahý Dážď, to, že som pomalý, neznamená, že som menej dôležitý. Ja prichádzam, keď zem potrebuje pokoj a odpočinok. Pomaly zakrývam krajinu bielym plášťom, dávam jej čas na obnovu. Možno nepôsobím tak živo, ako ty, ale v tichu, ktoré prinášam, je skrytá obnova.“

Dážď sa zasmial, jeho kvapky zašpliechali, akoby sa snažil poukázať na svoju prítomnosť. „Ale ja naplňam rieky, prebúdzam život! Každý ma očakáva, keď je zem suchá a prahne po vlaha. Tvoj tichý sneh zakryje všetko a na čas zastaví život. Kto by si užíval túto tvoju studenú samotu?“

Sneh si pokojne povzdychol, jemné vločky sa usadili do tvaru odpovede. „Nie všetko musí byť také rýchle, také okamžité. Niekedy je v pokoji a tichu viac sily, než si myslíš.“

Moje vločky sú, ako prikrývka pre zem – chránia ju a zadržiavajú vlhkosť, ktorú ty prinášaš. A keď prichádza jar, vďaka mne majú rieky viac vody, pretože pomaly roztápam svoj dar.“

Dážď trochu spomalil, jeho rytmus sa ustálil. „Možno máš pravdu v tom, že aj ty máš svoj význam. Ale ja prichádzam vo všetkých ročných obdobiach, nie len v zime. Som potrebný na jar, v lete aj na jeseň. Bezo mňa by nebolo žiadnych úrod, žiadneho života. Si dôležitý len vtedy, keď je chlad.“

Sneh sa usmial, jeho pokoj neustúpil. „Ty prinášaš život rýchlo a viditeľne, ale ja som tu, aby som udržiaval rovnováhu. Počas zimy zem oddychuje pod mojím závojom. Každý z nás má svoj čas a miesto. Nemusím prichádzať tak často, ako ty, ale to neznamená, že som menej potrebný. Bez zimy by nebolo jari. A bezo mňa by tvoje rieky po zime vyschli skôr, než by mohli naplniť polia.“

Dážď na chvíľu stíchol, jeho kvapky pomaly padali na zem. „Nikdy som to takto nevidel,“ priznal. „Myslel som si, že moja rýchlosť a sila sú tým, čo je najdôležitejšie. Ale máš pravdu, Sneh. Ty prichádzaš s iným darom – darom trpezlivosti a ochrany. Možno teda každý z nás hrá svoju vlastnú úlohu v kolobehu života.“

Sneh prikývol, jeho vločky stále pomaly padali z oblohy. „Presne tak, Dážď. Každý z nás má svoju úlohu. Ty prinášaš okamžitý život a ja zabezpečujem, aby sa ten život mohol udržať, aj keď spím pod chladným plášťom. Spoločne tvoríme

rovnováhu.“

A tak tam zostali, Dážď a Sneh, každý s vedomím, že ich úlohy sú odlišné, ale rovnako dôležité. Spolu tvorili neoddeliteľnú súčasť sveta – jedného plného života, ktorý potrebuje nielen rýchlu energiu dažďa, ale aj trpezlivú ochranu snehu.